

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Lutgardis te ETTERBEEK

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	3897
Instelling	Vrije Basisschool Lutgardis
Directeur	Karen LUYCKFASSEEL
Adres	Generaal Fivéstraat 38 - 1040 ETTERBEEK
Telefoon	02-649.57.20
Fax	02-649.57.20
E-mail	directie@lutgardisschool.be
Website	www.lutgardisschool.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Goedele Brussel
Adres	Verheydenstraat 39 - 1070 ANDERLECHT
Scholengemeenschap	Sint-Goedele Brussel Basisonderwijs 1
Adres	Verheydenstraat 39 - 1070 ANDERLECHT
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-01-2014, 28-01-2014 en 30-01-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30-01-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	13-02-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ingrid Van Peel
Teamleden	Paul Vanhaute
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Lutgardis is gelegen in Etterbeek. De meeste kinderen die hier naar school gaan, hebben het Nederlands niet als thuistaal. De school profileert zich als een multiculturele basisschool. Ze participeert hiervoor al jaren aan tal van externe ondersteuningsinitiatieven. Nederlandssprekende ouders vinden meer en meer de weg naar deze school. Recent is de basisschool gelegen op een gloednieuwe, ultramoderne campus met een kinderkribbe en een buitenschoolse kinderopvang. De school maakt verder werk van verbouwingen in het kader van capaciteitsuitbreiding. De huidige directeur is twee jaar geleden aangesteld. De meeste leraren komen van buiten Brussel.

Na het vooronderzoek op 20/01/2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor dezelfde leergebieden de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen van Nederlands en wereldoriëntatie wijst uit dat het team van de kleuterafdeling geen resultaten bereikt die aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De leraren streven in onvoldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na. In de lagere afdeling wijzen de resultaten voor Nederlands uit dat de leraren bij de leerlingen de eindtermen voor dit leergebied in voldoende mate bereiken. Wat wereldoriëntatie betreft bereiken de leraren bij de leerlingen in onvoldoende mate de eindtermen van dit leergebied.

Het huidige aanbod dat de leraren van de kleuterafdeling voorzien, biedt onvoldoende garanties op een volledig en evenwichtig aanbod voor alle domeinen van het leergebied Nederlands en wereldoriëntatie. Een duidelijke relatie met het leerplan en een gerichte afstemming van het totale aanbod op de specifieke doelgroep ontbreken. Daarnaast mist het onderwijs in de kleuterafdeling een gelijkgerichte aanpak en is er geen sprake van samenhang over de verschillende klassen heen. De leraren brengen het ontwikkelingstraject van de kleuters niet in kaart om het onderwijsleeraanbod hierop af te stemmen. Hierdoor kunnen ze geen vormen van geïndividualiseerd onderwijs voorzien voor de kleuters die hier nood aan hebben. De leraren van de kleuterafdeling gebruiken de beschikbare onderwijstijd niet op een degelijke manier en laten te veel kostbare tijd verloren gaan. Hierdoor is het vrijwel onmogelijk om bij de kleuters alle ontwikkelingsdoelen na te streven.

De leraren van de lagere afdeling geven het onderwijsleeraanbod van Nederlands vorm aan de hand van een onderwijsleerpakket. Door dit pakket consequent toe te passen doorheen alle leerjaren garanderen ze dat de leerlingen de eindtermen Nederlands in voldoende mate bereiken.

In een aantal klassen van de lagere afdeling stellen de leraren het aanbod voor wereldoriëntatie onevenwichtig samen. Hierdoor ontbreekt een doorgaande lijn over alle klassen heen. Doordat een logische samenhang in het onderwijs van wereldoriëntatie ontbreekt, krijgen de leerlingen onvoldoende kansen om de eindtermen te kunnen bereiken. De evaluatie- en rapporteringspraktijk voor dit leergebied voldoet niet. Het schoolteam heeft geen zicht op de kwaliteit van haar onderwijs wereldoriëntatie.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat het schoolteam een visie mist op haar leerbegeleiding en haar deskundigheidsbevordering waar alle leraren achter staan en die ze ook samen naleven. Een gemeenschappelijke aanpak voor een doeltreffend en effectief zorgbeleid op school-, leraar- en leerlingniveau ontbreekt. De beeldvorming van de kinderen is onvoldoende. Het schoolteam gebruikt de evaluatiegegevens niet om er van te leren en zelf de eigen onderwijskwaliteit kritisch te onderzoeken.

Ondanks de grote instroom van taalzwakke kinderen heeft het schoolteam ook geen gemeenschappelijke visie op een taalbeleid.

De directeur ontwikkelde een beleidsplan voor de deskundigheidsbevordering van de leraren. Vooral op beleidsniveau volgen de directeur, het zorgteam en de leraren met een specifieke opdracht geregeld doelgerichte nascholingen. De leraren van de kleuterafdeling volgen weinig individuele nascholingen. Er is weinig samenwerkend leren en nauwelijks doelgericht en diepgaand overleg.

De directeur onderneemt stappen om het onderwijsaanbod en de onderwijsorganisatie te optimaliseren. Ze werkt aan de ontwikkeling van een schoolvisie die door iedereen gedragen moet zijn en doet dit op basis van een prioriteitenplan. Vooral in de kleuterafdeling vindt een aantal leraren de persoonlijke visie over onderwijs belangrijker dan een gezamenlijke schoolvisie. Ze kunnen eigen ideeën over hoe de schoolwerking moet verlopen niet loslaten. Hierdoor maken ze het noodzakelijke draagvlak voor schoolontwikkeling vrijwel onmogelijk. Anderen nemen een afwachtende houding aan waardoor het schoolteam geen vooruitgang boekt. Er is geen samenwerking tussen beide afdelingen. Dit heeft een negatieve impact op de onderwijskwaliteit. De school is hierdoor in werkelijkheid geen basisschool waar kinderen ononderbroken en samenhangend kwaliteitsvol onderwijs volgen.

De school voldoet aan de erkenningsvoorwaarde betreffende de 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Ook de controle van de overige regelgeving voldoet.

De onderwijsinspectie geeft een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne" en voor de "overige erkenningsvoorwaarden".

Voor het lager onderwijs formuleert de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen" omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Voor het kleuteronderwijs geeft de onderwijsinspectie een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen" omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands en wereldoriëntatie. Dit ongunstig advies betekent dat de onderwijsinspectie aan de Vlaamse Regering adviseert om de procedure op te starten om de erkenning van het kleuteronderwijs in te trekken. De school kan gebruik maken van de wettelijk voorziene mogelijkheden om dit advies te laten opschorten. Als de school hierop wenst in te gaan, oordeelt de onderwijsinspectie dat de school een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De leraren van de kleuterafdeling streven bij de kleuters in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands na. Doelgerichte planningen ontbreken, er is geen bewaking van het aanbod op klas- en schoolniveau. Er zijn weinig afspraken over een doelgerichte en graduele opbouw over de leeftijdsgroepen heen. De leraren volgen de taalontwikkeling van de kleuters onvoldoende op. De leraren gebruiken de beschikbare onderwijstijd om de doelen te bereiken niet optimaal.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De leraren van de kleuterafdeling streven bij de kleuters in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na. Het aanbod en de evaluatie van dit leergebied gebeurt weinig doelgericht. Gerichte planningen ontbreken waardoor het onderwijsaanbod veeleer vrijblijvend en weinig samenhangend is. De leraren gebruiken de beschikbare onderwijstijd om de doelen te bereiken niet optimaal.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Onderwijsorganisatie
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren hebben geen zicht op de totaliteit en de uitgangspunten van de leerplannen. De leraren gebruiken de leerplannen niet op een zinvolle wijze om het aanbod, de begeleiding en de observaties aan te sturen.

De meeste planningsdocumenten geven niet de nodige indicaties dat het team van de kleuterafdeling voldoende inspanningen levert om de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven. Recent werken ze met een digitaal planningssysteem. Inhoudelijk en organisatorisch bieden deze documenten weinig houvast. Ze geven weinig zicht op de inhoud, de doelen, het onderwijsaanbod en de hoekverrijkingen van de verschillende activiteiten. Een valide evaluatie over het aanbod ontbreekt of blijft zeer summier.

De leraren kunnen niet aantonen dat ze een evenwichtig aanbod voor alle domeinen aanbieden voor de leergebieden in de focus. Ze hebben geen zicht op de verticale samenhang en waarborgen zo niet de continuïteit van de leerplannen, werken geen drempels en breuklijnen weg en weren geen hiaten en overlappingen. De leraren van de kleuterafdeling stemden vrij recent de tijdsdaders gradueel op elkaar af, maar dit is niet in alle klassen zichtbaar. In de meeste leefgroepen verhelderen pictogrammen het tijdsbegrip. In de dagelijkse activiteiten zijn er nog groeikansen naar bewuste tijdsbeleving, tijdsstructurering en het meten van de tijd.

Het aanbod voor het leergebied wereldoriëntatie is weinig doelgericht en mist een multiperspectieve invulling en samenhang. De thema's sluiten wel geregeld aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Voor de stoffering van de thema's putten de leraren hoofdzakelijk uit eigen bronnenmateriaal. De leraren voorzien onvoldoende in een breed activiteitenaanbod met aandacht voor het zelfgestuurd leren, het verwerven van zelfstandigheid, het leren communiceren en het samenwerken. Voor een groot aantal keuzeactiviteiten ontbreken uitgeschreven doelen.

De leraren erkennen eensgezind de beperkte taalbeheersing en woordenschat van de meeste kleuters. Ze ontwikkelden echter na al die jaren nog geen duidelijke visie op taalvaardigheidsonderwijs. Leraren hebben geen criteria om de noodzakelijke woordenschatverrijking aan te bieden, rekening houdend met de kenmerken van hun kleuters.

Uit de weekplanningen is niet af te leiden welke 'te verwerven begrippen' en woordenschat aan bod komen. Uit de planningen is ook niet af te leiden hoe de leraren de luisterhouding en de spreekvaardigheid van de kleuters ontwikkelen en gradueel opbouwen zoals de leerplannen voorzien.

Uit de observaties blijkt dat er in het klas- en schoolbeeld weinig aandacht is voor de ondersteuning van de ontluikende geletterdheid, de symboolontwikkeling en voor de component interculturele gerichtheid zoals het leerplan dit expliciet vooropstelt. De leraren hebben geen afspraken om luisteren en spreken bij de kleuters te bevorderen. De klaswerking kenmerkt zich door stimulerende tussenkomsten maar minder in het uitlokken van doelgerichte interactie bij de anderstalige kleuters. De kleuters gaan regelmatig op uitstap in de buurt.

Omwille van de capaciteitsuitbreiding gebruikt het schoolteam de SES-lestijden (extra lestijden toegekend op basis van de socio-economische status van leerlingen) onder meer voor klassplitsing.

De leraren gebruiken de beschikbare onderwijstijd om de doelen te bereiken, absoluut niet optimaal. Ze besteden veel tijd aan overgangsmomenten tussen de activiteiten; soms tot de helft van de onderwijstijd. De leraren voorzien geen doelen voor opvoedkundige activiteiten. Deze manier van tijdsindeling hypothekeert het nastreven van onderwijsdoelen. Waardevolle leermomenten en leerkanalen blijven hierdoor voor de kleuters onbenut.

De leraren passen de leerplannen niet toe om het klasmilieu zinvol te verrijken. Uitdagende hoeken of speelwerkplekken met aandacht voor gradatie en afwisseling in de materialen zijn onvoldoende overdacht en niet pertinent aanwezig in meerdere klasbeelden. Er is een duidelijk verschil in klasmanagement tussen meerdere leefgroepen.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Het schoolbestuur maakt werk van de renovatie van de schoolgebouwen en van een capaciteitsuitbreiding. Het schoolgebouw waar de kleuterafdeling is in gehuisvest, werd recent gerenoveerd. Het meubilair is volledig vernieuwd.

De leraren hebben algemeen weinig aandacht voor de klasinrichting met rijke, uitdagende ontwikkelingsmaterialen. Het 'talig' verrijken van de hoeken gebeurt weinig doelgericht. De hoeken waar expliciete aandacht gaat naar het stimuleren van de luister- en spreekvaardigheid zijn niet doelmatig ingericht.

De hoeken bieden ook weinig kansen om de werkelijkheid actief te ontdekken. Pictogrammen die de zelfstandigheid en de zelfsturing van kleuters bevorderen zijn er niet.

Het schoolteam heeft geen inventaris van de ontwikkelingsmaterialen. Volgens de leraren zijn er voldoende middelen en materialen. Door een gebrekkige leerplankennis weten de leraren echter niet welke materialen minimaal noodzakelijk zijn om de leerplandoelen te kunnen toepassen. Het aanbod van educatieve spellen, software en basismateriaal gericht op taalverwerking is beperkt aanwezig in het klasbeeld. Restanten van vorige ondersteuning i.v.m. taalvaardigheidsontwikkeling zijn bijna niet aanwezig in de meeste klassen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om hun ontwikkeling op te volgen, observeren de leraren de kleuters tijdens de activiteiten. De observaties zijn te algemeen, gebeuren vanuit een buikgevoel en zijn nauwelijks afgestemd op de doelen.

Afspraken om de taalontwikkeling van de kleuters zorgvuldig in kaart te brengen en op te volgen, hebben de leraren niet. De doelen en criteria om taalontwikkelingsaspecten te screenen en de resultaten te verwerken in het actueel gebruikte digitaal volgsysteem zijn voor de leraren onduidelijk.

Het schoolteam hanteert geen coherent kindvolgsysteem. De beeldvorming van de kinderen is onvoldoende doordat de leraren de observaties niet transparant en doelmatig opbouwen vanuit de zone van de naaste ontwikkeling.

De resultaten van technisch lezen in de lagere afdeling tonen aan dat het merendeel van de leerlingen in de eerste graad moeilijk een aanvaardbaar leesniveau bereikt. Ook de basiswoordenschat die de kleuters vanuit de kleuterafdeling moeten meekrijgen, is niet door alle kinderen van de lagere afdeling beheerst.

Begeleiding
Afstemming met partners

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg
Samenwerking

De thuistaal van de meeste kleuters is niet het Nederlands. De meeste kleuters die doorstromen naar de lagere afdeling, slagen niet allemaal in het eerste leerjaar. Er is een percentage zittenblijvers doorheen de basisschool veelal omwille van taalachterstand en/of het niet beheersen van een aantal leervoorwaarden.

Leraren hebben weinig zicht op de achtergrondkenmerken van hun kleuters. Ze analyseren de beschikbare gegevens weinig diepgaand. Dit maakt het moeilijk om ze te gebruiken in functie van een correcte beginsituatiebepaling en een optimale leerbegeleiding.

De leraren zijn de eerste verantwoordelijken voor de zorgbegeleiding, maar er komt weinig adequate hulpverlening op de klasvloer op gang. De communicatie hierover verloopt stroef. De zorginitiatieven zijn waardevol en in groeiende mate handelingsplanmatig, maar beperken zich vooral tot momentane hulpverlening. Zoals reeds in vorige doorlichtingsverslagen vermeld, is er nog steeds weinig differentiatie op de klasvloer voorzien in het aanbod. Initiatieven om via differentiatie en remediëring gerichte ondersteuning aan te bieden, zijn vaak gebaseerd op intuïtief aanvoelen. Uit het kindvolgsysteem en uit de planningsdocumenten van de leraar is niet af te leiden wat de klasleraar zelf met de zorgbehoevende kleuter doet.

De leraren van de kleuterafdeling werken niet samen met de hun collega's van de lagere afdeling. Het kleuterteam heeft geen zicht op de verwachtingen van de leraren van de lagere afdeling en omgekeerd, ten aanzien van het leergebied Nederlands en het leergebied wereldoriëntatie.

De jarenlange samenwerking met externe ondersteuningsinitiatieven en begeleiding laat niet de verwachte en verhoopte sporen na in de kleuterafdeling. Op het vlak van ouderbetrokkenheid en oudercommunicatie levert het schoolteam inspanningen om de ouders te informeren. Ouders worden in groeiende mate betrokken bij het dagelijks leven op school.

De school ontvangt al jaren een belangrijk aantal extra lestijden voor de ondersteuning van de zorgverlening. De huidige zorgleraar ondersteunt de kinderen, klasextern en klasintern in vooral homogene groepen. Het vrijblijvende karakter en het gebrek aan doelgerichtheid en planmatigheid maken dat de leraren het effect van deze op zich waardevolle acties moeilijk kunnen nagaan.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**

*Nascholingen
Interne expertise*

Uit gesprekken tijdens de doorlichtingsfase blijkt momenteel een bereidheid van enkele teamleden om de klaspraktijk te vernieuwen. De inspanningen van de directeur en van externe ondersteuningsinitiatieven ten spijt, hebben deze echter nog maar weinig daadkrachtige vernieuwing gebracht.

De uitwerking van een gezamenlijk thema samen met de pedagogische begeleiding in het kader van doelgericht werken krijgt weinig vervolg bij de planning van eigen thema's. Het ontwikkelen van een krachtige leeromgeving is opgenomen in de prioriteitenplanning.

De directeur maakte samen met externe begeleiders een beginsituatieanalyse van het taalvaardigheidsonderwijs en het taalbeleid op lerarenniveau.

De leraren van de kleuterafdeling volgen weinig individuele nascholingen. Er is weinig samenwerkend leren en nauwelijks doelgericht en diepgaand overleg.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De kleuters krijgen geen achtentwintig lestijden onderwijs- en opvoedingsactiviteiten per week. Dit is een inbreuk tegen art. 48 §1 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De leraren van de lagere afdeling bereiken met leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied Nederlands. Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket garandeert een vrij evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De inspanningen om vanuit interne expertise en met externe ondersteuning het aanbod bij te sturen, werpen hun vruchten af.

**Curriculum
Onderwijsaanbod
Onderwijsorganisatie**

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren
Onderwijstijd
Klasmanagement*

De leraren vertrekken voor de planning voor hun leergroep vanuit een jaarplan.

In de week- en dagplanning verwijzen ze naar concrete doelen. Recent werken ze met een digitaal planningssysteem.

Voor de concrete planning van leerinhouden en de didactische uitbouw hanteren de leraren een taalgerichte omgevingsmethode. De meesten streven met behulp van het onderwijsleerpakket de samenhang tussen de verschillende domeinen van Nederlands na. Alle leraren gebruiken de leerstrategieën uit het onderwijsleerpakket om de doelen van de deelleergebieden te verwerven, consequent en systematisch in de lessen en in de toetsen.

De leraren raadplegen nauwelijks het leerplan om het aanbod doelmatig te versterken. Overleg over de te bereiken doelen en het eventueel verschuiven van inhouden gebeurt sporadisch. De vernieuwde deelleerplannen zijn in mindere mate gekend.

Om te werken aan functioneel strategisch spreek- en luisteronderwijs organiseren de leraren activiteiten die de leerlingen oefenkansen bieden om te praten met en te luisteren naar elkaar. Om te werken aan functioneel schrijfonderwijs hanteert de school schrijfstrategieën, groeiregels en schrijfp opdrachten. De aandacht voor de component interculturele gerichtheid zoals omschreven in het leerplan is impliciet aanwezig.

Ondanks de lage scores voor lezen in de kleinere klassen slaagt het team er toch in om bij de oudste leerlingen degelijke resultaten te boeken. Een leergroep met zeer lage scores voor technisch lezen vraagt om sterkere acties en leesstrategieën. Het schoolteam wil prioritair het leesplezier en het leesbegrip verhogen door in te zetten op diverse leesvormen. De leraren stuurden de onderwijsactiviteiten voor begrijpend lezen bij op basis van outputresultaten. In bijna alle leergroepen is er een relevante horizontale samenhang tussen het leergebied Nederlands met andere leergebieden, onder meer met wereldoriëntatie en muzische vorming.

De leraren zorgen voor een rijk taalaanbod. Sommigen nemen het leerpakket hiervoor als norm. De leraren benutten de mogelijkheden voor actieve en coöperatieve werkvormen. De lesinhouden sluiten doorgaans aan bij de leefwereld van de kinderen.

Omwille van een te klein aantal leerlingen in hogere leerjaren gaan er SES-lestijden naar groepssplitsing. Leraren wenden de beschikbare onderwijstijd voor Nederlands effectief aan. In sommige klassen is er in mindere mate aandacht voor een taalgerichte en rijke leeromgeving. De leraren hebben aandacht voor het welbevinden van de kinderen en bieden een veilig school- en leerklimaat met duidelijke regels en afspraken.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het schoolteam heeft geen inventaris van de leermiddelen. Het 'talig' verrijken van de klasbeelden is in enkele klassen in mindere mate doelgericht. In de meeste klasbeelden zijn weinig restanten aanwezig van vorige ondersteuning in verband met taalvaardigheidsontwikkeling. Eigen materialen om de taalontwikkeling te bevorderen, dreigen mee te verdwijnen wanneer leraren van leerjaar of van school veranderen. Een doorgaande lijn in de wandplaten en de heuristieken is in de klasbeelden aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie
Leerlingvolgsysteem

Resultaten van toetsen van het onderwijsleerpakket en genormeerde toetsen wijzen erop dat de leerlingen de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate bereiken. De criteria voor het behalen van het getuigschrift zijn door de school formeel bepaald. Het resultaat van het leergebied Nederlands maakt daar deel van uit. Bijna alle leerlingen behalen het getuigschrift.

De leraren gebruiken toetsen van het onderwijsleerpakket, gestandaardiseerde testen en toetsen van de eigen onderwijskoepel. Externe toetsresultaten bevestigen deels de beschikbare interne evaluatiegegevens. Deze resultaten richten zich in de meeste leergroepen in mindere mate tot maatregelen of bijsturingen in de onderwijsaanpak of om er op schoolniveau uit te leren.

De leraren evalueren regelmatig alle leerdomeinen. Het toetsen van de spreek-, luister- en schrijfvaardigheid komt in de meeste leergroepen minder aan bod. Alle leraren maken foutenanalyses. Sommigen maken gebruik van gerichte observaties om te evalueren.

Het schoolteam informeert de ouders via het rapport over de resultaten van hun kind. Ze positioneert in de mate van het mogelijke het behaalde resultaat tegenover een gewenst resultaat (normering al dan niet vanuit de methode). De meeste leraren besteden hier veel tijd aan en schrijven commentaren over de leerresultaten van alle deeldomeinen.

Begeleiding
Afstemming met partners
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg
Samenwerking

De lagere afdeling heeft al jaren een instroom van vooral anderstalige leerlingen. Een belangrijk aandeel van de leerlingen die doorstromen naar een andere leergroep, heeft een schoolse achterstand. Vanuit de visie op zittenblijven, opgesteld binnen de scholengemeenschap, streeft het schoolteam ernaar om zo weinig mogelijk leerlingen een jaartje te laten overdoen. In de afgelopen jaren was het slaagpercentage in het secundair onderwijs voor twee derde van de afgestudeerde leerlingen positief.

De leraren stellen hun onderwijspraktijk nog niet optimaal af op de instroomkenmerken van de leerlingen. Hiervoor is de beeldvorming nog onvoldoende gestructureerd, waardoor de zorginterventies vooral intuïtief en weinig doelgericht gebeuren. Preventief of proactief werken, gebeurt mede hierdoor nog niet systematisch. De zorgwerking is vooral gericht op leerlingen die een verhoogde zorg behoeven voor lezen en spelling. Differentiatie binnen werkvormen is sterk leraarafhankelijk en nog steeds niet volop aanwezig. De extra zorgondersteuning is zowel klasintern als –extern.

De leraren van de beide afdelingen bespreken de inhoud en de onderlinge afstemming van het taalvaardigheidsonderwijs niet. Het voortdurende verloop van nieuwe leraren en het niet verankeren van afspraken in een gedragen schoolwerkplan zorgt nog voor belangrijke verschillen binnen het team.

Op het vlak van ouderbetrokkenheid en oudercommunicatie levert het schoolteam inspanningen om de ouders op een begrijpbare wijze te informeren en vraagt van hen een engagement om Nederlands te praten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het schoolteam organiseert nascholing Nederlands in teamverband. Externe ondersteuners voorzien gerichte ondersteuning voor de nieuwe leraren om te werken met het onderwijsleerpakket.

De directeur maakte samen met externe begeleiders een beginsituatieanalyse van het taalvaardigheidsonderwijs en het taalbeleid op lerarenniveau. Hieruit resulteerden afspraken voor de spellingaanpak, het leesonderwijs en breed evalueren.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De leraren van de lagere afdeling bereiken met de leerlingen in onvoldoende mate de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie. De verticale samenhang ontbreekt. Het aanbod is in een aantal groepen onevenwichtig en onvolledig, waardoor er breuklijnen ontstaan. De horizontale samenhang met de andere leergebieden en de afstemming op de leefwereld en het niveau van de leerlingen staan niet in alle leergroepen op punt. De evaluatie- en rapporteringspraktijk voor dit leergebied voldoet niet.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Onderwijsorganisatie
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren stemmen het onderwijsaanbod onvoldoende af op het leerplan en volgen de uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan niet. Voor meerdere domeinen van wereldoriëntatie is het aanbod beperkt en/of onvolledig.

Sommige leraren hanteren geen duidelijke referentiekaders voor de invulling van de aan te bieden leerinhouden. De combinatie van onzeker bronnengebruik met een summiere jaarplanning, maakt dat het aanbod niet in alle leergroepen verzekerd is conform het leerplan. Overleg over de te bereiken doelen en het eventueel verschuiven van inhouden gebeurt sporadisch. Het vernieuwde leerplan is in mindere mate gekend.

De leraren vertrekken voor de planning voor hun leergroep vanuit een jaarplan. In de week- en dagplanning verwijzen de leraren naar de concrete doelen.

Recent trachten de leraren de doelen voor hun groep in kaart te brengen. Ze registreren een grote hoeveelheid doelen per thema, vaak domeinspecifiek en weinig multiperspectief. Ze hebben nog geen zicht op het vervolg van het implementatietraject. Hierdoor ontbreekt de verticale samenhang nog en kunnen de leraren niet aantonen dat ze de volledigheid nastreven en bereiken. Voor de bestaansdimensie 'Mens en techniek' is het aanbod beperkt. Verkeer is weinig geïntegreerd in de thema's. De leraren benutten de kansen niet om vaardigheden in verband met burgerzin en democratie te ontwikkelen. De vooropgestelde leerplandoelen van ruimte komen niet overal aan bod.

In sommige leergroepen vertoont het onderwijsaanbod horizontale samenhang met andere leergebieden zoals Nederlands en muzische vorming. Sommige leraren volgen deze koppeling zeer consequent waardoor ze kansen missen om de actualiteit, de eigen omgeving of de leefwereld van de kinderen meer op de voorgrond te plaatsen bij de uitwerking van de thema's.

De aandacht voor actualiteit is in andere leergroepen dan weer opvallend aanwezig.

Sommige leraren besteden aandacht aan het zelfstandig leren en het opzoeken, samenvatten en communiceren van informatie door de leerlingen. Op deze manier bevorderen ze de zelfsturing van leerlingen. In enkele leergroepen valt ook het taakgericht groepswerk op. De leergebiedoverschrijdende eindtermen komen zo regelmatig geïntegreerd aan bod in de klaswerking.

De leraren organiseren weinig klasdoorbrekende activiteiten. Deskundigen uitnodigen in de school om het leergebied te verlevendigen is veeleer uitzonderlijk. De actieve inbreng van de leerlingen bij het benaderen van de actualiteit is divers. De meeste bijgewoonde lessen vertonen een goede voorbereiding van de activiteit.

De meeste leraren maken gebruik van de stedelijke omgeving om leeruitstappen te maken. Leraren bereiden de openluchtklassen degelijk voor. De school organiseert op regelmatige basis een project.

In verschillende activiteiten tonen leraren aan dat ze nog verschillend, maar in groeiende mate aandacht hebben voor het leren als een actief en constructief proces.

Het schoolteam voorziet in de meeste klassen voldoende onderwijstijd voor het leergebied.

De ruimte- en tijdschedulers in het klasbeeld volgen niet overal de opbouw volgens het leerplan. De aanwending en functionaliteit ervan is leraarafhankelijk.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het schoolteam zorgt voor een ICT-ondersteunde leeromgeving. De leerlingen krijgen geregeld kansen om diverse bronnen te raadplegen voor hun onderzoekwerk.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig

De evaluatiegegevens voor wereldoriëntatie zijn zeer summier en niet gekoppeld aan doelen. Het schoolteam past de visie zoals beschreven in de richtlijnen van het leerplan niet toe.

Door het ontbreken van degelijke evaluatiegegevens is ook de rapportering summier. De puntenverdeling op het rapport wijst op een onderwaardering van dit leergebied. Het globale resultaat geeft weinig informatie over de ontwikkeling en de talenten van de leerlingen voor dit leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding

De basiswoordenschat van de kinderen binnen wereldoriëntatie blijkt nog vaak een barrière te zijn voor veel leerlingen. Soms zijn de lessen en teksten taalkundig ook te moeilijk. Tijdens bijgewoonde activiteiten valt in meerdere groepen wel de aandacht voor begripsverduidelijking op.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Leraren geven aan dat in het verleden steeds nieuwe visies, doelen en inhouds verwacht werden. De gezamenlijke studie van het leerplan en van vernieuwende inzichten was in het verleden heel beperkt. Hierdoor groeide onzekerheid waardoor de teamleden naar eigen inzicht en kunnen hun aanbod uitwerkten. Afspraken werden niet vastgelegd en gingen verloren.

De implementatie van het leerplan wereldoriëntatie is een blijvend aandachtspunt. Onder impuls van het huidige beleid en in samenwerking met externe begeleiders is dit jaar wereldoriëntatie terug een prioriteit.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Ze maakt gebruik van eigen vaststellingen en van analyses van deskundigen. De actiepunten, de middelen, de verantwoordelijken, het tijdschema en de evaluatie vinden we terug in degelijk uitgewerkte plannen. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch. Uit de planning blijkt dat men proactief handelt en de opmerkingen en inbreuken opvolgt. De school heeft een eigen preventiemedewerker en krijgt daadkrachtig ondersteuning vanuit de interne dienst van het schoolbestuur. Een aantal problemen komen nog voor uit de gefaseerde verbouwingen die ook de volgende jaren nog volgen in het kader van de capaciteitsuitbreiding van de school. De (overdekte) speelruimte voldoet op dit moment niet door de plaatsing van een nieuwbouw. Dit probleem zal worden opgelost bij de verfraaiing van de speelplaats na de werken.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	neen
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respekteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respekteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respekteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school heeft geen uitgeschreven visie op professionalisering. De directeur ontwikkelde een beleidsplan voor de deskundigheidsbevordering van de leraren. Recent bepaalde het schoolteam in consensus prioriteiten op korte en langere termijn. Het nascholingsplan bevat alsnog enkel een opsomming van gevolgd of te volgen nascholingen.
- Ondersteuning** De directeur krijgt in groeiende mate zicht op de onderwijskundige behoeften van haar teamleden. Ze zet momenteel vooral in op teamnascholingen en laat zich hiervoor ondersteunen door externe begeleiders en begeleiding vanuit de scholengemeenschap. Het beleidsteam tracht individuele nascholingen te stimuleren, maar er zijn vooralsnog weinig eisen en verwachtingen tegenover individuele leraren. Vooral op beleidsniveau volgen de directeur, het zorgteam en de leraren met een specifieke opdracht geregeld doelgerichte nascholingen. De scholengemeenschap neemt in groeiende mate initiatieven voor verdere professionalisering. Het schoolteam heeft weinig traditie om te hospiteren en om te leren van elkaar. Niveaugebonden zijn er wel reflectie- en overlegmomenten, vaak informeel. Deze zijn sterker in de lagere afdeling. Het schoolteam maakt werk van een mentorenwerking. Meerdere leraren zijn nieuw in het onderwijs en wonen niet in Brussel. Het team vangt nieuwe leraren goed op. De pedagogische begeleiding kwam vrij recent de leraren van de kleuterafdeling ondersteunen om meer doelmatig te werken. Meerdere leraren zijn vragende partij voor meer opvolging en sturing op de klasvloer.
- Doeltreffendheid** Het schoolteam heeft weinig oog voor de effecten van de nascholingen. Het toetsen van uitgezette doelen en acties van het professionaliseringstraject samen met externe experts of begeleiders blijft nog zeer beperkt. Dit is vooral merkbaar in de kleuterafdeling.
- Ontwikkeling** Sinds twee schooljaren is er een nieuw beleidsteam in deze school. Dit beleidsteam is ambitieus en engageert zich sterk om de weerstand en de onrust weg te werken. De impact van deze ambitie en dit engagement is momenteel nog beperkt omdat sommige leraren een te afwachtende houding aannemen. Om de daadkracht van het beleidsteam te begeleiden is externe ondersteuning nodig om samen met het hele schoolteam doelgericht de verbetering van de onderwijskwaliteit na te streven.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school heeft nog geen expliciete visie op zorgbegeleiding. Recent werkte het zorgteam een visietekst uit en lichtte die toe aan de leraren. De vernieuwing van het zorgbeleid komt erg traag en recent op gang. Daadkracht ontbreekt. Dit was reeds een werkpunt bij een vorige doorlichting. Het schoolteam formuleerde onlangs prioriteiten en doelen op schoolniveau om de zorgwerking (SES-beleid) te optimaliseren. De school wil inzetten op taalvaardigheid, doorstroming en oriëntering en op het socio-emotionele aspect. Door het ontbreken van een duidelijke visie op de begeleiding van kinderen en kleuters en door een beperkt aantal afspraken vloeien er vooralsnog weinig kwaliteitsvolle acties uit voort. Onder supervisie van de scholengemeenschap heeft de school haar visie op zittenblijven bijgesteld.
- Ondersteuning** Het schoolteam heeft de voorbije jaren samengewerkt met diverse externe ondersteuners en ontvangt meerdere extra lestijden voor de uitbouw van haar gelijkekansenbeleid en taalvaardigheidsonderwijs. In de praktijk voegt de school uren toe aan elke klasgroep. De zorgcoördinator werkt op leraren- en schoolniveau. De zorgleraar volgt de klaswerking op. De ondersteuning is vooral voorzien op kindniveau. Het schoolteam beschikt niet over een overzicht van aangemaakte of ondersteunende materialen. Het schoolteam heeft weinig afspraken opgenomen in het schoolwerkplan. Met uitzondering van de zorgcoördinatie is er de laatste jaren een groot verloop in de bezetting van het zorgteam. De meeste leraren getuigen over een degelijke ondersteuning vanuit het CLB (Centrum voor leerbegeleiding) en van externe begeleiders, onder meer van Brusselse ondersteuningsinitiatieven. Op het niveau van de scholengemeenschap werken de scholen samen aan de uitbouw van het zorgbeleid. Binnen de scholengemeenschap is er aandacht voor een visieontwikkeling op zorg en voor uitwisseling van expertise. Tijdens structurele overlegmomenten bespreken de leraren de kinderen met specifieke noden en volgen ze op.

- Doeltreffendheid** De zorgverbredende initiatieven getuigen van weinig coherentie. Sinds het vorige schooldoorlichtingsrapport is er weinig vooruitgang in een planmatige en doelgerichte aanpak.
- De afstemming op de instroomkenmerken van de kinderen is minimaal. De doorstroming binnen de school vraagt om maatregelen. Differentiatie en planmatige remediëring op basis van functionele observatie- en registratiedocumenten gebeurt in mindere mate. De kennis van de kinderen vertoont hiaten door het ontbreken van een degelijk kindvolgsysteem met duidelijke observatiedoelen. De recent ontwikkelde handelingsplannen zijn nog zeer algemeen en weinig doeltreffend.
- Het schoolteam maakt onvoldoende gebruik van evaluatiemiddelen om individuele trajecten uit te zetten. Sommige leraren hebben wel een zicht op het kennen en kunnen van hun leerlingen, verzamelen individueel gegevens, vaak vanuit ervaring en intuïtie, en zetten zorginterventies uit. Bij anderen is dit minimaal. Het schoolteam gebruikt de resultaten van gestandaardiseerde testen nauwelijks om er acties aan te koppelen. Sommige teamleden stellen het gebruik van deze testen in vraag. De aanbevelingen en tekorten voor de zorgwerking uit vorige externe controles werden niet of nauwelijks gebruikt om er acties aan te verbinden.
- Ontwikkeling** De school wordt geconfronteerd met diverse problematieken. Onder impuls van het huidig beleid en met begeleiding en ondersteuning vanuit de eigen schoolgemeenschap is het uitwerken van een structurele zorgwerking opgenomen in de prioriteitenplanning. De bedoeling is om vanuit een beginsituatie voor 'zorg' te werken aan een zorgcontinuüm waarbij de leraren de spilfiguur zijn van de zorg. Verschillende snelheden binnen het team vertragen dit proces al vele jaren.
- Het is niet duidelijk welk draagvlak er is voor de uitbouw van de zorgwerking. Het is eveneens niet duidelijk wat de schoolontwikkeling hier belemmert.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Sinds twee schooljaren is er een nieuw beleidsteam in deze school. Dit beleidsteam is ambitieus en engageert zich sterk om de weerstand en de onrust weg te werken en samen met de leraren doelgericht de verbetering van de onderwijskwaliteit na te streven. Momenteel is dit beleid nog niet krachtadig genoeg om in de komende drie schooljaren een verandering strikt te realiseren in de kleuterafdeling dat haar tekort in voldoende mate kan wegwerken. Sommige leraren nemen al jaren een afwachtende houding aan. De nieuwbouw, de verbouwingswerken, de verhuizingen en de capaciteitsuitbreiding wogen en wegen op het onderwijskundig leiderschap.

Het team van de kleuterafdeling werkte de voorbije jaren samen met diverse externe ondersteuners. De school ontvangt al vele jaren meerdere extra lestijden voor de uitbouw van haar gelijkekansenbeleid en voor de opbouw van expertise voor taalvaardigheidsonderwijs. Hierover is weinig vastgelegd in de schoolwerkplanning en in de eigen planning of vast te stellen in de klaspraktijk. Het schoolwerkplan bevat momenteel nauwelijks richtlijnen over de continuïteit en gradatie binnen de leergebieden in deze afdeling. Vanuit het interne beleid was er tot voor kort weinig coördinatie, opvolging en sturing voor de leraren in de kleuterafdeling. Leraren hebben hier weerstand tegen vernieuwing. Leraren hebben de exclusieve verantwoordelijkheid voor het onderwijs in de klas. Dit zorgt voor onzekerheid en minder vertrouwen.

De directeur wil daarom eerst investeren in het vertrouwen van de leraren in elkaar. Het huidige interne beleid maakt momenteel werk van het beschrijven en het vastleggen van de fundamentele van de schoolwerking. Op korte tijd zijn fundamentele schoolafspraken terug verankerd. De directeur bezoekt de klassen en houdt vooral bij nieuwe leraren functioneringsgesprekken. Onder impuls van het nieuwe interne beleid zijn zeer recent initiatieven opgestart om te werken aan de prioriteiten.

De school kan rekenen op ondersteuning vanuit de scholengemeenschap, externe ondersteuning voor de Brusselse scholen en op een 'brede schoolcoördinator' die de school in contact brengt met buurtorganisaties en -activiteiten. De inzet van sommige teamleden om mee te participeren met deze zeer kwaliteitsvolle initiatieven is erg divers.

Op niveau van de scholengemeenschap participeert de directeur in werkgroepen en vergadert ze geregeld met het directiecomité op uitnodiging van de coördinerende directeur van de scholengemeenschap.

Visieontwikkeling Het pedagogisch project is recent schoolspecifiek gemaakt. De missie en visie van de brede school en van de brede scholengemeenschap zijn gekend. De visie op zorg is recent vastgelegd.

Besluitvorming	Het team heeft geen ervaring om vanuit een participatieve besluitvorming samen school te maken. De tijdsbesteding voor overleg is vaak afgemeten en dit vooral in de kleuterafdeling. Het intern beleid werkt aan het schoolwerkplan, stelt beleidsplannen op en heeft een prioriteitenplan met aparte doelen voor de beide afdelingen op korte en lange termijn. Leraren worden betrokken bij het uitzetten van de prioriteiten. Zij participeren in werkgroepen die vooral gericht zijn op het organiseren van activiteiten.
Kwaliteitszorg	Het schoolteam heeft geen enkele traditie om de verantwoordelijkheid voor de interne kwaliteitszorg op zich te nemen. Het heeft geen visie op kwaliteitszorg om haar eigen onderwijskwaliteit kritisch te evalueren op te volgen en bij te sturen. Het gebruikt de beschikbare evaluatiegegevens vooral op kindniveau niet als middel om zijn werking in vraag te stellen en bij te sturen. Uit een ouderbevraging blijkt dat ouders de huiswerkbegeleiding belangrijk vinden. Kinderen gaan graag naar school. De ouders voelen zich betrokken bij de werking van de school en geven aan genoeg geïnformeerd te zijn.
Talenbeleid	Het schoolteam staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. De doelen zijn nog niet concreet geformuleerd. De school beschikt over gegevens over de ontwikkeling en de resultaten van de kinderen. Op basis daarvan wil de school verdere stappen zetten. De wijziging van de instroom Nederlandstaligen en hoogopgeleide ouders in de kleuterafdeling vraagt daarbij een bijsturing van de aanpak. Dit neemt de school als prioriteit op. In het kader van 'Brede school' neemt ze diverse initiatieven om het gebruik van de Nederlandse taal te bevorderen. Op klasniveau werkt het team aan actieve werkvormen, een krachtiger leeromgeving, betekenisvolle taken en een toegankelijke schooltaal. Het is leraarafhankelijk hoe men hier al in slaagt. Het team biedt Frans aan vanaf de tweede graad met een focus op mondelinge vaardigheden. Leraren moedigen de leerlingen en de ouders aan om Nederlands te spreken.
GOK- en zorgbeleid	Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is alsnog gebaseerd op de oppervlakkige analyse van beperkte data. De school heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. De school heeft op dit ogenblik nog een veeleer beperkte visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Er zijn nog geen operationeel geformuleerde doelen en de acties sluiten hierdoor nog beperkt aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert slechts in beperkte mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school werkt op dit ogenblik doelen en acties uit op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau. De school heeft nog in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam) in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aanpak van het leergebied Nederlands in de lagere afdeling.
- De groeiende aandacht voor actief leren in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De professionalisering van het beleidsteam.
- De gedrevenheid van enkele individuele leraren om kwaliteitsvol onderwijs na te streven.
- Het gebruik van de ondersteuning door externe Brusselse begeleidingsinitiatieven, pedagogische begeleidingsdienst en de samenwerking met buurtinitiatieven (brede school).

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gefaseerde prioriteitenplan.
- Het uitwerken van een schoolspecifiek pedagogisch project met oog voor missie en visie.
- De aanpak en organisatie van het beleid voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Investeren in leerplankennis (visie, leerlijnen en evaluatie).
- De overgang en de communicatie tussen de beide afdelingen.
- De aandacht voor het principe van de multiperspectiviteit binnen het leergebied wereldoriëntatie.
- Werk maken van een schoolwerkplanning voor het leergebied wereldoriëntatie.
- De aandacht voor de bestaansdimensie 'mens en techniek'.
- Efficiënt omgaan met de onderwijstijd in de kleuterafdeling.
- Creëren van een krachtige leeromgeving in de kleuterafdeling.
- De tijd- en ruimtekaders in de lagere afdeling uitwerken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het zorgbeleid en het talenbeleid afstemmen op de instroomkenmerken van de kinderen.
- De beeldvorming van de kinderen vastleggen in een degelijk volgsysteem.
- Kindgerichte langetermijndoelstellingen formuleren binnen de zorgbegeleiding.
- De zorglestijden efficiënter gebruiken en de begeleiding gericht inzetten.
- De aandacht voor differentiatiemogelijkheden en -vormen in de lagere afdeling.
- Het aanwenden van de interne aanwezige expertise door hospiteren, collegiale consultatie en overleg.
- Het vernieuwings- en veranderingsproces in de kleuterafdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het pedagogisch-didactisch functioneren op de klasvloer formeler opvolgen.
- Leerlingen mee laten participeren.
- Richtinggevende afspraken en vernieuwingen vastleggen in een gedragen schoolwerkplan.
- Een wij-gevoel creëren, waarbij alle leraren loyaal de vernieuwingen aanpakken.
- De professionalisering van de individuele leraar verbeteren.
- De interne expertise benutten.
- De outputgegevens meer gebruiken om er van te leren op schoolniveau.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de ontwikkelingsdoelen Nederlands en wereldoriëntatie en het realiseren van de leerplannen met zoveel mogelijk kleuters in de kleuterafdeling.
- Het bereiken van de eindtermen wereldoriëntatie en het realiseren van het leerplan met zoveel mogelijk leerlingen in de lagere afdeling.

Wat betreft de regelgeving

- In de kleuterafdeling de onderwijstijd efficiënt aanwenden zodat de kleuters achtentwintig lestijden onderwijs- en opvoedingsactiviteiten krijgen per week. (decreet basisonderwijs, d.d. 25/02/1997, art. 48 §1)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **30-01-2017** opnieuw een controle uit.

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'
 - * voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands, wereldoriëntatie.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de structuuronderdelen met een ongunstig advies opgestart.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ingrid Van Peel de inspecteur-verslaggever	Karen LUYCKFASSEEL de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van 60 kalenderdagen na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **25 oktober 2017**.